

עפ"ג 22210/02/18 - רפאל בן דוד נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 22210-02-18

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופט כרמי מוסק
כב' השופטת שירלי רנר

רפאל בן דוד
ע"י ב"כ עו"ד דני בר דוד

המערער

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד
המשיבה

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ג'ויה סקפה שפירא) מיום

31.12.17 בת"פ 22210-02-18.

כללי

1. המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירת גניבה בידי עובד ונדון לעונשים הבאים: 5 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, 4 חודשי מאסר על תנאי על העבירה בה הורשע או עבירה לפי אחד הסעיפים הבאים: 415, 384, 418, 420 לחוק העונשין, קנס בסך 2,000 ₪ וצו מבחן לשנה. הערעור מופנה כנגד חומרת העונש.

2. ואלה המעשים: בתקופה שבין שנת 2011 לחודש ספטמבר 2013, נטל המערער כסף מזומן מלקוחות החברה בה עבד כסוכן מכירות ושלשלו לכיסו. המערער עשה כן באופן שיטתי ותוך ניצול תפקידו בגביית חובות כספיים מלקוחות החברה והעברתם למחלקת הכספים בחברה. כמו כן, במטרה להסתיר את הגניבה ועל מנת שלא ייוצר חוסר בספריה החשבונאיים של החברה, נהג המערער להפקיד שיקים שניתנו לו מלקוחות אחרים בחשבון אותם לקוחות ששילמו במזומן. כתוצאה ממעשיו, נרשמו חובות ללקוחות שהביאו להפסקת יחסיהם עם החברה, שכן בפועל הם שילמו לחברה, אך כספם נלקח ע"י המערער. במסגרת מצג השווא נטל המערער לחזקתו תשלומים מ- 16 לקוחות שונים בסך כולל העולה על 45,000 ₪.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערער עותר להקלת עונשו של המערער וטוען כי שגה בית משפט קמא בקבעו כי סכום הגניבה לא הוחזר לחברה ובקביעתו העובדתית, לפיה, בין המערער והחברה נקבע הסדר לפיו המערער יעזוב את מקום עבודתו ללא פיצויי פיטורין ויחזיר את הסכום שגנב, שלא הוכחה ואינה נתמכת בראיות. בענין זה טוען הסנגור כי למערער זכות לקבל פיצויי פיטורין בגובה של 45,000 ₪, בחישוב של משכורת חודשית בסך 10,000 ₪ ברוטו למשך 4.5 שנים, ומתצהיר נפגע העבירה של גלעד לוי, מנהל החברה, עולה כי החברה מכירה בעצם זכותו של המערער לקבלת פיצויי פיטורין. בנוסף, אילו היה הסדר כפי שקבע בית משפט קמא, חזקה על המשיבה שהיתה מעלה הסכם שכזה על הכתב ומציגה אותו במהלך הדיון בתיק.

עוד נטען כי יש להתערב בקביעתו של בית משפט קמא, לפיה, יש להניח כי אילו היה המערער פונה לבית הדין לעבודה בבקשה לפיצויי פיטורין, בקשתו היתה נדחית. בענין זה טוען הסנגור כי החברה לא פנתה לבית הדין האזורי לעבודה בבקשה לפטור אותה מתשלום פיצויי הפיטורין למערער ולא שילמה למערער את הפיצויים המגיעים לו בניגוד לחוק, תוך עשית דין לעצמה. לפיכך, יש לקבוע כי החברה הלינה את פיצויי הפיטורין ואין מקום להניח לטובתה כי אילו היה המערער פונה בבקשה כאמור לבית הדין לעבודה - היה נדחה.

עוד טען הסנגור כי בעניינו של המערער יש לסטות ממתחם הענישה ההולם מטעמי שיקום. הסיבה היחידה בגינה המערער לא החל בטיפול בקבוצת טיפול ייעודית נבעה מטעמים בירוקרטיים של שירות המבחן ולא מטעמים הקשורים במערער. לפיכך, עותר הסנגור להחזרת התיק לבית משפט קמא לשם השלמת טיעוני הצדדים לעונש לאחר השתלבותו של המערער בקבוצת הטיפול הייעודית או להורות על הגשת תסקיר משלים של שירות המבחן. עוד נטען כי שגה בית משפט קמא בקבעו כי אי השבת סכום הגניבה לחברה מהווה שיקול שלא לדחות את שמיעת הטענות לעונש עד להשתלבותו של המערער בהליך השיקום.

לבסוף, הודגש כי המערער הודה במיוחס לו, חסך זמן שיפוטי ולא ניהל הוכחות בתיק, הוא שיתף פעולה עם שירות המבחן והימשכות ההליכים נבעה מהגשת כתב האישום בחלוף שנתיים וחצי ממועד סיום החקירה ובשל עיכוב בפתיחת קבוצת הטיפול הייעודית.

4. ב"כ המשיבה טען כי בימ"ש קמא לא התעלם מהנכונות של הנאשם לשיקום, ואולם טען כי המדיניות בעבירות כאלה של גניבה ממעביד בסדר גודל של 50 אלף שקל, הנה למאסר בפועל והמדינה לקחה בחשבון את הגורמים המצדיקים את ההגמשה מצידה. בימ"ש קבע מתחם נמוך של עונש בעבודות שירות, וניתן עונש מינימום, ואין להתערב בעונש.

תסקיר שירות המבחן

5. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עולה כי הינו יליד 1977, נשוי ואב לארבעה ילדים, עובד כמנהל חנות כלי בית, ללא הרשעות קודמות. המערער לקח אחריות על מעשיו והביע חרטה, תיאר כי ביצע את העבירה ממניע כלכלי. יחד עם זאת, התקשה להכיר בפגיעה שפגע בחברה. שירות המבחן התרשם כי מעורבותו הפלילית בתיק דנן חריגה לאורחות חייו בדרך כלל. הוא שולב בקבוצה טיפולית העוסקת בהתנהלות כלכלית נכונה. הוא שיתף פעולה

ונתרם מהטיפול. המערער הביע נכונות להשתלב בקבוצה טיפולית בתחום המרמה, לה נמצא מתאים. הומלץ להטיל עליו צו של"צ בהיקף של 220 שעות וצו מבחן לשנה, במהלכה ישולב בקבוצה הטיפולית הנ"ל, שעתידה היתה להיפתח בחודש פברואר 2017 (חודשיים לאחר גזר הדין).

דין

6. לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, האחריות שלקח על המעשים, הבעת חרטה ומוטיבציה להשתקם, העדר הרשעות קודמות והעובדה שהמערער הוא שחשף את דבר ביצוע העבירה בפני מעסיקיו. כמו כן, תסקיר שירות המבחן שניתן בעניינו הנו חיובי ויש לזקוף לזכותו גם את חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, בהן לא נפתחו נגדו תיקים נוספים, ואת השיהוי המשמעותי בהגשת כתב האישום בעניינו. מאידך, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירה שביצע, עליה עמד בהרחבה בית משפט קמא בגזר הדין. המערער ביצע את העבירה תוך מעילה ביחסי האמון במסגרת תפקידו והסבת פגיעה קשה לקניינה של החברה. במקרה דנן אין מדובר במעידה חד פעמית. העבירות שביצע נמשכו על פני פרק זמן משמעותי של שנתיים, בצורה סדרתית, באופן המעיד על תחכום, תכנון ותעוזה, והובילו לכך שהמערער שלשל לכיסו סכום כסף נכבד, תוך גרימת נזקים לחברה שהתבטאו גם בעזיבתה על ידי הלקוחות שרומו. לנסיבות לחומרה מתווספת העובדה כי המערער לא השיב לחברה את סכומי הכסף שגנב ממנה והציג בפני שירות המבחן עמדה המתקשה להכיר בפגיעה שגרם לה.

באשר לקביעתו של בית משפט קמא, לפיה סכום הגניבה לא הושב לחברה, מדובר בקביעה עובדתית, אשר בה ובמצאי מהימנות ממעטת ערכאת הערעור להתערב, תוך מתן עדיפות לערכאה הדיונית שהתרשמה מהעדים ישירות ובאופן בלתי אמצעי (ר': ע"פ 2485/00 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה (2) 918, 924). במקרה דנן, קביעה זו נומקה כדבעי ולא מצאנו מקום להתערב בה. בית משפט קמא העדיף את עדות מנהל החברה, לפיה, לאחר גילוי מעשי הגניבה, גובשה הבנה בין המערער לחברה, לפיה המערער יעזוב את העבודה לאלתר, ללא קבלת פיצוי פיטורין ותוך השבת מלוא הסכום שגנב, ומנגד, החברה לא תנקוט בהליכים נגדו. למרות זאת, המערער לא השיב את הכסף, ובתגובה, נקטה החברה בהליכים, לרבות הגשת תלונה במשטרה והגשת תביעה לבית הדין לעבודה. המערער לא התגונן בבית הדין לעבודה מפני הטענה כי לא השיב את הכספים, אף לא בדרך של קיזוז, ולא הציג כל ראיה לסיכום אחר בינו לבין החברה. כמו כן, פסק דינו של בית הדין לעבודה הקובע כי הכספים לא הושבו, מהווה ראיה לכאורה לכך.

באשר לטענת הסנגור, לסטייה לקולה ממתחם הענישה משיקולי שיקום - דינה להידחות. במקרה דנן לא נמצאה הצדקה לכך. המשך ההליך הטיפולי של המערער יעשה במסגרת צו המבחן שהוטל עליו.

לפיכך, בנסיבות דנן, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהם.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, ה' אב תשע"ח, 17 יולי 2018, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

שירלי רנר, שופטת

כרמי מוסק, שופט

רפי כרמל, שופט
אב"ד